

Handläggare:
Joakim Olsson
08 508 19 207

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2018-08-23

Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av betänkandet Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22).

Ingalill Gustavsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

May-Britt Michailoff
tillförordnad avdelningschef

Sammanfattning

Den statliga Mottagandeutredningen har lämnat sina förslag till ett mer sammanhållet system för mottagande av asylsökande och nyanlända, med gemensamt ansvar för stat, kommuner och landsting. Det handlar bland annat om att koncentrera resurser tidigt i processen och ta tillvara hela Sveriges kapacitet.

Förvaltningen ställer sig positiva till ett mer tydligt fördelat ansvar i etableringsprocessen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen beställare – äldreomsorg, funktionsnedsättning, individ och familj inklusive socialpsykiatri.

Bakgrund

Regeringen har tillsatt en utredning – Mottagandeutredningen – med uppdrag att föreslå ett sammanhållet system för mottagande av asylsökande och nyanlända då det nuvarande mottagningsystemet är i behov av reformer.

En av huvudbristerna i det nuvarande systemet är frånvaron av ett helhetsperspektiv i mottagandet, något som leder till långa väntetider, försenad etablering eller återvändande samt höga samhällsliga och personliga kostnader. En brist är även att man oftast utgår från bostadstillgång i planering och lokalisering av verksamhet. Detta har lett till att ett begränsat antal kommuner har fått ta oproportionerligt stort ansvar med hög påfrestning på välfärdsverksamheter och lokalsamhälle. Principen om eget boende (EBO) har lett till en ojämn fördelning mellan olika kommuner och har bidragit till en socialt icke önskvärd situation. Ytterligare ett problem är att systemet för ersättnings till kommuner och landsting är ineffektivt och administrativt betungande. Många kommuner tvingas vänta alltför länge på ersättning från staten.

Utredningen har nu presenterat sitt betänkande, Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22). Betänkandet har remitterats till en rad kommuner och andra myndigheter, däribland Stockholm. Kommunstyrelsen har skickat utredningen på underremiss till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 27 augusti.

Remissen i sammanfattning

Utredningen redovisar i detta betänkande ett huvudförslag där staten, kommunerna och landstingen tar ett gemensamt ansvar för mottagandet.

Mottagandeprocessen ska arbeta utifrån följande principer:

- Koncentrera resurser tidigt i processen: Resurser ska användas tidigt under mottagandet för att individer ska komma rätt från början genom ett samlat möte med Sverige i obligatoriska ankomstcentra.

- Förkorta väntetiden och använd den aktivt: Genom vistelse i ett ankomstcenter ges möjligheter till en rättssäker och snabb prövningsprocess där asylsökande och myndigheter finns tillgängliga för varandra. Tiden ska utnyttjas aktivt med obligatorisk samhällsinformation och kartläggning liksom hälsoundersökning.
- Etablering eller återvändande i fokus från start: Den väntetid som kan uppstå efter tiden vid ankomstcentret används till fortsatt samhällsinformation, undervisning i svenska eller insatser för att förbereda för ett effektivt återvändande. Fokus ska redan från start ligga på individens etablering i Sverige eller på återvändande till annat land.
- Minska behovet av eget boende (EBO).
- Ta tillvara hela Sveriges kapacitet och kompetens.

Huvudförslaget bygger på att staten, kommunerna och landstingen, utifrån en tydlig ansvarsfördelning och ordning för finansiering, gemensamt sköter mottagandet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen finner utredningens förslag tankvärt. De brister som pekas på i det befintliga systemet är kända av förvaltningen. Ett mer effektivt och sammanhållet system med mottagande är att föredra, med ett uttalat och utarbetat samarbete och klara förutsättningar för varje individ som då lättare kan planera sin framtid, oavsett om den förmodas bli i Sverige eller i hemlandet. Det skulle leda till ett mer tydligt fördelat ansvar i etableringsprocessen samt öka nyanländas möjligheter till en effektiv start på etableringsprocessen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Betänkandet Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)